

Quick scan ecologie: In den Gulden Winckel te Amsterdam

Quick scan ecologie In den gulden Winckel te Amsterdam

Auteur P.J.H. van der Linden
Opdrachtgever Gemeente Amsterdam, stadsdeel West
Projectnummer 12.160
Ingen november 2012
foto omslag flats binnen het plangebied

Els & Linde B.V.
Dr. A.R. Holplein 1
4031 MB Ingen
tel: 0344 - 642517
fax: 0344 - 600832
mob: 06 - 27564247
e-mail: vanderlinden@elsenlinde.nl

Inhoud

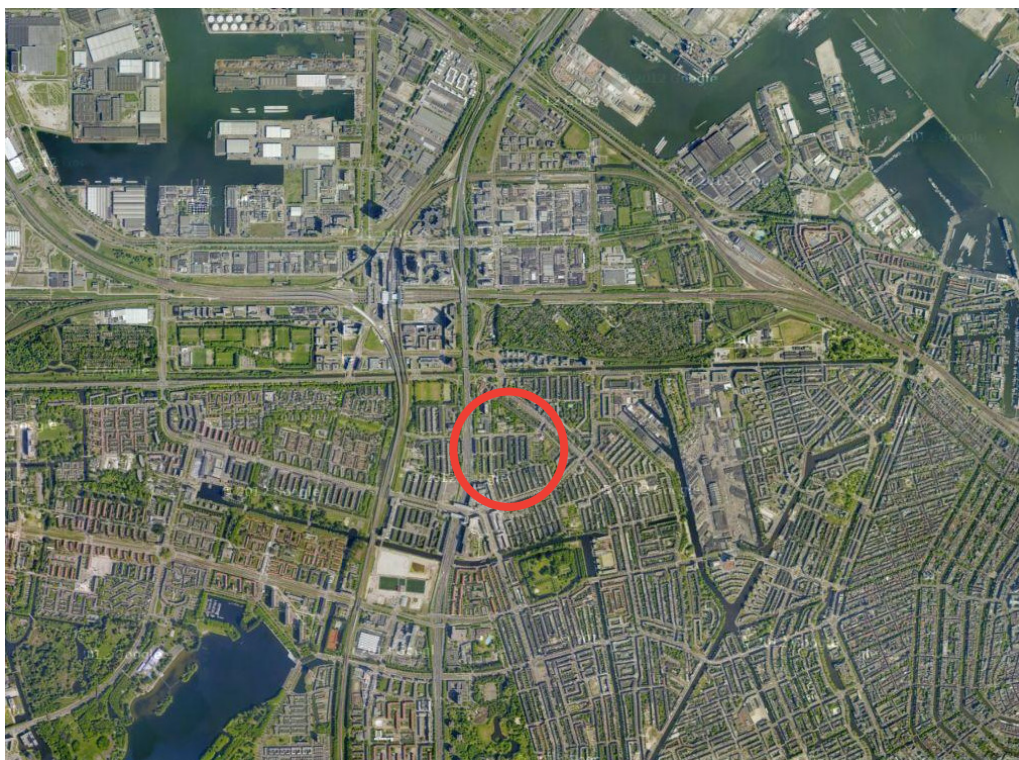
Inleiding	4
Beschrijving	6
Waarnemingen	9
Analyse	12
Conclusie en advies	13
Literatuur	14

Inleiding

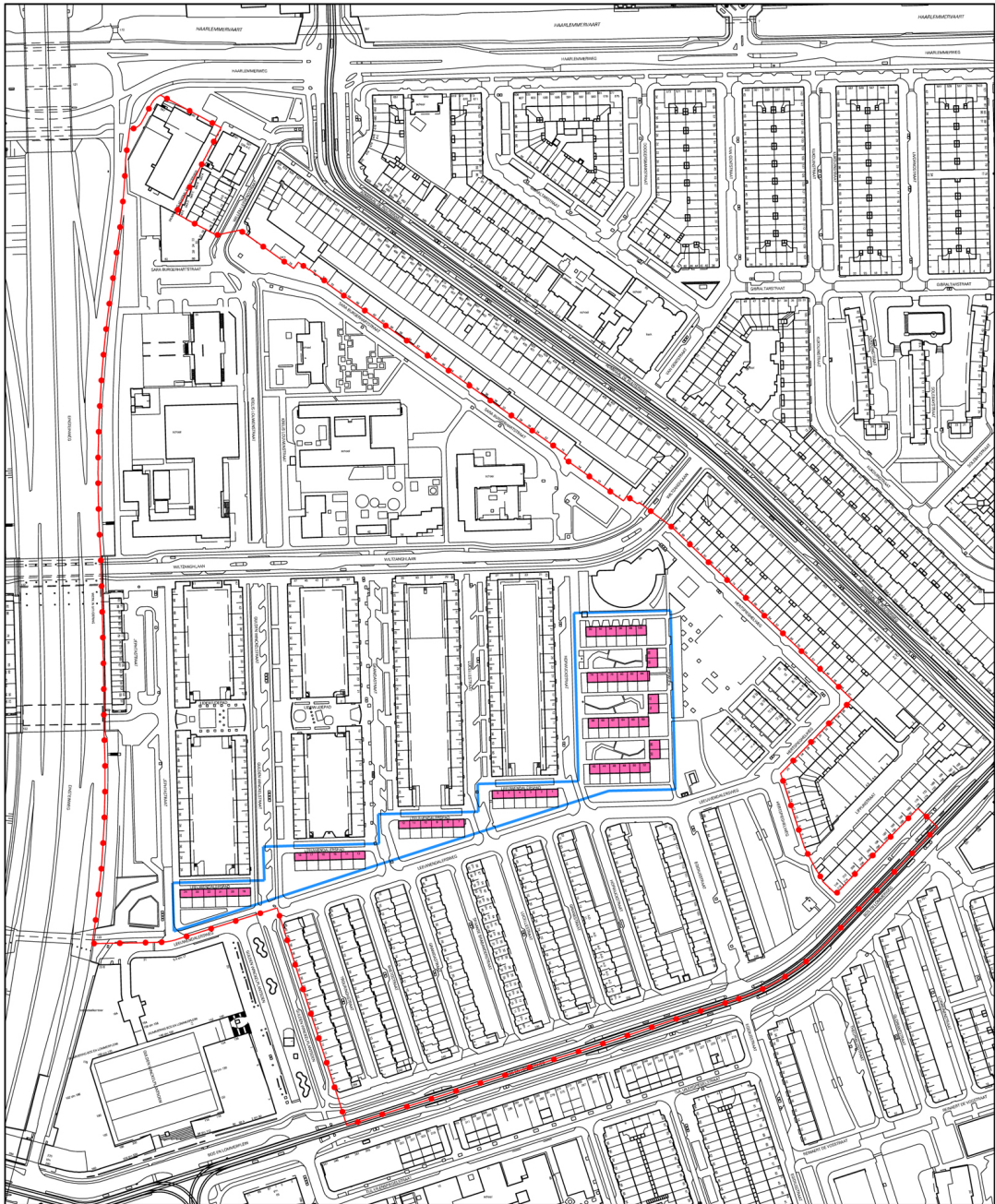
Voor het plangebied In den Gulden Wickel wordt een bestemmingsplan voorbereidt. Het plangebied ligt tussen de Admiraal de Ruyterweg, Bos- en Lommerweg en de A10. Ten behoeve van het bestemmingsplan is een quick scan ecologie noodzakelijk om de eventuele belemmeringen in beeld te brengen. Voor de Piggelmee-woningen – een rij laagbouwoningen is in een eerder stadium een oriënterend onderzoek naar vleermuizen en de huismus uitgevoerd (Van der Vliet 2012). De gegevens uit dat rapport worden voor het overzicht overgenomen in het voorliggende rapport.

Om een goed oordeel te kunnen geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren is op 28 november 2012 door een ecooloog een bezoek gebracht aan het plangebied. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten kunnen zijn die schade ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij wordt gezocht naar sporen van dieren en wordt op basis van begroeiing en opbouw van het landschap geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken een effect kunnen veroorzaken.

Globale ligging van het plangebied.

Het plangebied In den Gulden Winckel.

Beschrijving

Het plangebied ligt in Bos en Lommer en grenst aan de ringweg A10. Het plangebied is voor een groot gedeelte in gebruik voor woningen en wegen. Verder is er in de wijk een school en zijn er enkele andere voorzieningen. De woningen zijn voor het merendeel als flats uitgevoerd. Achter de flats is een forse binnentuin aanwezig, die niet openbaar toegankelijk is.

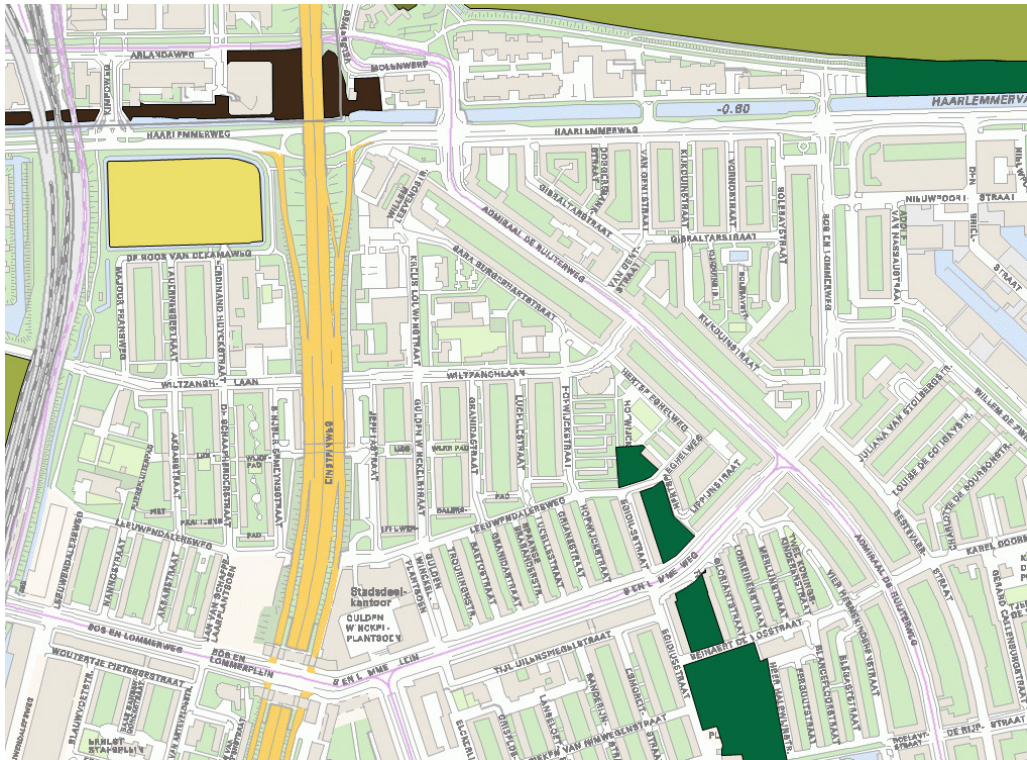
Een deel van de woningen zijn als laagbouw uitgevoerd en bestaat uit woningen met een bouwlaag plus een kap; het zijn de zogenoemde Piggelmee-woningen. Langs en tussen deze woningen zijn tuinen en hofjes aanwezig.

In de plantsoenen van de wijk staan vaak forse bomen. Verder zijn er verscheidene laanbomen aanwezig in de straten. In het zuidoosten van het plangebied ligt een klein plantsoen, het Wachterliedplantsoen, dat op de groenstructuurkaart van de gemeente is vermeld.

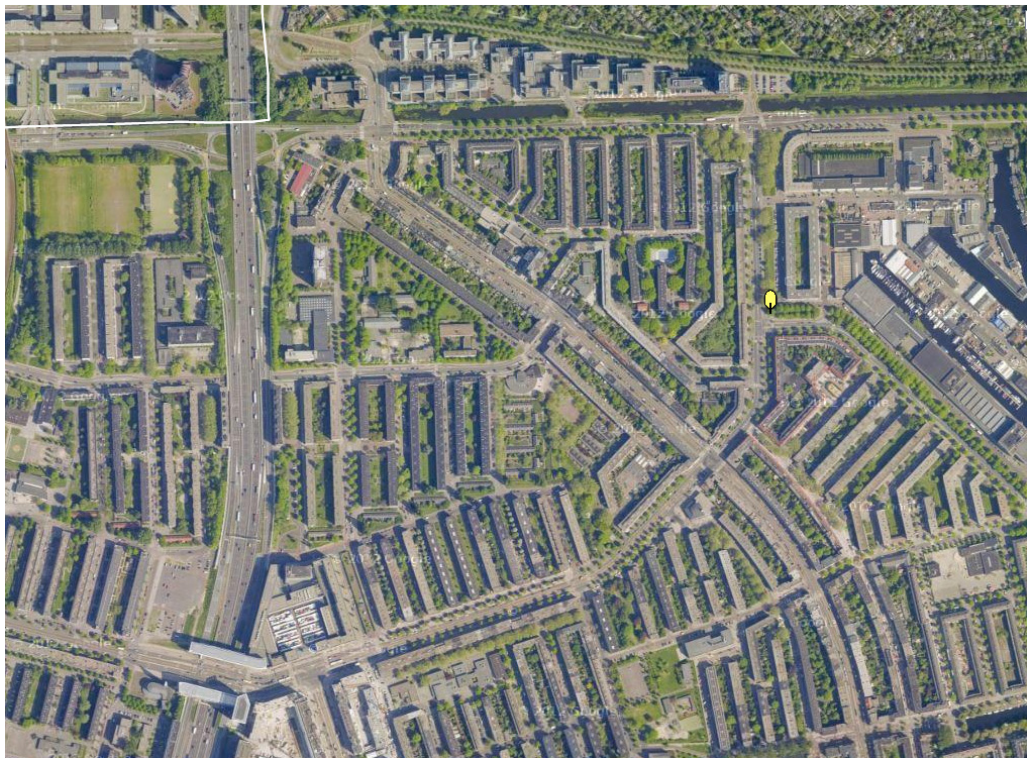
Er is geen beschermde natuur op korte afstand van het plangebied bekend.

Hoofdgroenstructuur in Amsterdam.

Belangrijke en waardevolle bomen in de omgeving van het plangebied (geel).

Waarnemingen

Tijdens het veldbezoek van 28 november 2012 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen het plangebied. Daarvoor is gezocht naar sporen of andere aanwijzingen van dieren en op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en het habitat beoordeeld of er leefgebieden aanwezig kunnen zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureau-studie uitgevoerd naar onder andere de verspreiding van potentieel aanwezige planten en dieren.

■ **Vegetatie**

Tussen de voegen van de klinkers en tegels is plaatselijk een matig ontwikkelde tredvegetatie aanwezig. Langs de gevels en tussen de gebouwen is enige subspontane opslag van kruiden en struiken aanwezig. In de binnentuinen is een goed onderhouden tuinen aanwezig. Deze binnentuinen zijn niet openbaar toegankelijk. Gezien de staat van onderhoud en de inrichting is het niet waarschijnlijk dat hier beschermde planten voorkomen. Op verschillende plaatsen zijn – vaak kleine – plantsoenen en tuinen aanwezig. Op enkele plekken is een spontane ontwikkeling gestimuleerd. Er zijn geen beschermde soorten te verwachten of aangetroffen.

Uit de gegevens van DRO blijkt dat er in de omgeving van het plangebied een beschermde muurplant is aangetroffen, namelijk: tongvaren (*Asplenium scolopendria*).

pendrium). Verder is de aanwezigheid van rietorchis () gemeld. De beide planten zijn met grote zekerheid niet binnen het plangebied aanwezig omdat een geschikte standplaats ontbreekt.

■ **Zoogdieren**

Binnen een stedelijke omgeving zijn vleermuizen de belangrijkste strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. De bebouwing is tijdens het ecologisch onderzoek, onderzocht op potentieel geschikte invliegopeningen voor vleermuizen. Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen: soorten die in bomen een verblijfplaats hebben en soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend – alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter de betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaats van de Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de Watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. De Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) is een uitgesproken boombewoner. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holen op een klein oppervlak.

Er is een kans op beschermde vleermuizen in de woonwijk. Er zijn verschillende gebouwen met geschikte invliegopeningen voor vleermuizen aangetroffen, de bomen tussen de bouwblokken hebben geen holten.

Voor de Piggelmee-woningen is door Van der Vliet een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Van Vliet constateert dat er in deze lage woningen verschillende ogenschijnlijk geschikte invliegopeningen aanwezig zijn. Op 9 augustus 2012 zijn 's avonds geen vleermuizen rondom deze woningen aangetroffen. Eind september is een onderzoek uitgevoerd naar paarterritoria van gewone en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus* & *P. nathusii*). Van Vliet constateert de aanwezigheid van een paarterritorium van de ruige dwergvleermuis, waarbij in de woning aan Hofwijckstraat 54 een schuilplaats van de soort aanwezig is. Vervolgens zijn op twee andere plekken paarterritoria van de gewone dwergvleermuis aanwezig; namelijk op de hoek van het Leeuwendalerspad. Er zijn aanwijzingen dat dit dier in een van de flats een schuilplaats heeft.

Er zijn geen verdere aanwijzingen gevonden in de literatuur over aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied. Gezien de invliegopeningen en de waarnemingen van Van der Vliet is de kans op vleermuizen vrij groot.

■ **Vogels**

Gezocht is naar aanwijzingen voor vogels met een vaste verblijfplaats in de woongebouwen. Op verschillende plekken zijn potentieel geschikte invliegopeningen voor de gierzwaluw (*Apus apus*) aangetroffen. Ook de huismus (*Passer domesticus*) kan niet worden uitgesloten, waarbij vooral de laagbouwwooningen geschikt lijken. In augustus 2012 zijn door Van der Vliet nabij de Piggelmee-

woningen geen huismussen waargenomen; dit betreft echter een deel van de laagbouw in de wijk.

Uit de atlas van Amsterdam (dro.amsterdam.nl) blijkt dat in de omgeving zowel de huismus als de gierzwaluw voorkomt. Daarnaast is er een melding van de ransuil () voor de omgeving. Binnen het plangebied zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van deze uil. In de Broedvogelatlas van Noord-Holland zijn geen aanwijzingen gevonden voor andere beschermde vogels in de nabijheid van het plangebied.

■ **Herpetofauna en vissen**

Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor amfibieën, reptielen en vissen. Er is geen geschikt oppervlaktewater aanwezig voor deze dieren binnen of vlakbij het plangebied. In de verschillende atlassen zijn geen waarnemingen van beschermde soorten uit deze soortgroepen bekend of herleidbaar tot het plangebied.

■ **Overige soorten**

Voor de overige beschermde soorten is geen geschikt habitat aanwezig. Deze soorten kunnen daarom worden uitgesloten.

Analyse

Tijdens de inventarisatie ten behoeve van de quick scan is gebleken dat er beschermde soorten kunnen voorkomen binnen het plangebied. Het gaat daarbij om gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gebouwbewonende vogels huismus en gierzwaluw. In de omgeving zijn beide vogels bekend. Nabij de Piggelmee-woningen is een paarterritorium van de ruige dwergvleermuis en van de gewone dwergvleermuis aangetoond.

Voor de vleermuizen, de huismus en de gierzwaluw is aanwezigheid en daarmee een effect niet op voorhand uit te sluiten. Het is noodzakelijk om voor deze soorten een afdoend onderzoek uit te (laten) voeren. Waarbij rondom de Piggelmee-woningen geen inventarisatie meer noodzakelijk is in de nazomer. Voor de zomerkolonies kan (nog) geen uitsluitel gegeven worden. Het onderzoek van Van der Vliet is buiten de kraamperiode uitgevoerd.

Voor de uitvoering van een afdoend onderzoek is van belang dat voor de Piggelmee-woningen het onderzoek wordt afgerond en een ontheffing wordt aangevraagd. Of voor het overige plandeel op dit moment een afdoend onderzoek noodzakelijk si hangt af van de eventuele bestemmingswijziging of ingrijpende renovatieplannen.

Voor vleermuizen is een protocol verschenen dat een inventarisatie beschrijving bevat waarmee een afdoend onderzoek is te behalen. De belangrijkste onderdelen zijn de verplichting om in het voorjaar (mei tot half juli) driemaal met een tussentijd van minimaal drie weken te inventariseren. De motivatie hiervoor is dat vleermuizen een netwerk van verblijfplaatsen gebruiken en frequent verhuizen. Een verblijfplaats is ook beschermd als de soort tijdelijk afwezig is. Daarnaast is een inventarisatie van de paarterritoria in de nazomer voorgeschreven. De inventarisaties van de huismus en de gierzwaluw lopen gelijk op met die van de vleermuizen en vragen daarmee geen extra inspanning.

Als blijkt dat er daadwerkelijk beschermde soorten in de panden huizen, dan is compensatie of mitigatie noodzakelijk. Voor de plannen is dan een ontheffing van de Flora en Faunawet verplicht. Deze kan worden aangevraagd bij de Dienst Regelingen of aanhaken bij de omgevingsvergunning. De doorlooptijd voor de aanvraag is minimaal drie maanden. De aanvraag kan pas worden ingediend als daadwerkelijk is aangetoond dat de beschermde soorten aanwezig zijn.

Conclusie en advies

Voor het plangebied In den Gulden Winckel te Amsterdam wordt een bestemmingsplan voorbereid. Onderdeel van de procedure is het uitvoeren van een ecologisch onderzoek, naar de mogelijke effecten op beschermde planten en dieren.

Om een goed oordeel te kunnen geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren is op 28 november 2012 door een ecoloog een bezoek gebracht aan het plangebied. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten kunnen zijn die schade ondervinden van de geplande ontwikkelingen.

Uit de analyse blijkt dat er een kans is op beschermde soorten in de panden. Het gaat hierbij om vleermuizen, huismus en gierzwaluw. In de omgeving zijn huismus en gierzwaluw aangetoond. Voor het bepalen of de soorten daadwerkelijk in de panden aanwezig zijn en schade ondervinden van de werkzaamheden is een afdoend onderzoek noodzakelijk. Voor de uitvoering van een afdoend onderzoek is van belang dat voor de Piggelmee-woningen het onderzoek wordt afgerond. Of voor het overige plandeel op dit moment een afdoend onderzoek noodzakelijk is hangt af van de eventuele bestemmingswijziging of ingrijpende renovatieplannen. Als de soorten aanwezig blijken is een compensatie en mitigatieplan noodzakelijk. Daarnaast zal een ontheffing ex artikel 75 Flora en Faunawet noodzakelijk zijn. In ieder geval is voor de aantasting van het paarterritorium een ontheffing van de Flora en Faunawet noodzakelijk. De doorlooptijd voor de aanvraag van de ontheffing is minimaal drie maanden.

Literatuur

- Werk- en Adviesgroep Muurplanten Noord-Holland (2009) Muurplanten in Amsterdam.
- Herder, J.E. (red.) 2010. Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen, Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
- Scharringa, C.J.G., W. Ruitenbeek & P.J. Zomerdijk (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Noord-Hollands Landschap.
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- Vliet, F. van der (2012) Onderzoek beschermde soorten Piggelmeewoningen, augustus/september 2012. Eigen uitgave.